

Täysistunto

Tiistai 31.1.2023 klo 13.59—20.19

9. Lakialoite turpeen energiakäytön lopettamiseksi

Kansalaisaloite KAA 2/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 33/2022 vp. Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus hylätään. — Avaan yleiskeskustelun. Edustaja Koskela, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.23 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Lisää tärkeää asiaa.

Siis käsittelyssä on talousvaliokunnan mietintö kansalaisaloitteesta energiaturpeen käytön kieltämiseksi. Valiokunta esittää yksimielisesti kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämistä, mikä on hyvä.

Hallituksen toimet turvetuotantoa vastaan ovat olleet käsittämättömiä. Suomessa turpeen käytön paljon ennakoitua nopeampi väheneminen ajoi meitä riippuvaisemmaksi venäläisestä polttohakkeesta. Hakkeen tuonti sentään loppui, kun Venäjä aloitti julman hyökkäyksensä Ukrainaan.

Arvoisa puhemies! Viime vuonna turpeelle oli enemmän kysyntää kuin sitä pystyttiin sateisen kesän ja yrittäjille aiheutetun epävarman tilanteen vuoksi nostamaan. Onneksi talvi on nyt ollut odotettua lämpimämpi ja olemassa olevat turvevarastot auttavat selviämään kevääseen saakka. Seuraavan talven suhteen tilanne on paljon haastavampi. Nyt olisi annettava turveyrittäjille selkeät, vähintään viiden vuoden näkymät, jotta työ kannattaa aloittaa. Meillä on aloitettuja ja luvan saaneita turvetuotantoalueita, jotka voidaan ottaa pikaisesti käyttöön, ja näin pitää myöskin toimia.

Turvetuotannon osuus energiapaletistamme on supistunut kovaa vauhtia 2000-luvulla. Syynä ovat niin korkea päästökaupan hinta kuin turpeen huono imagokin. Pienestä osuudesta huolimatta turpeella on kuitenkin ollut määräänsä suurempi merkitys. Etenkin kylminä pakkaspäivinä turve on ollut varma tapa tuottaa lämpöä ja myös sähköä. Turvetta kannattaa käyttää myös seospolttoaineena, koska se pitää polttokattiloita puhtaina. Polttokattiloissa onkin monesti tietty minimiosuus turpeelle.

Valiokunnan mietinnössä todetaan, että turpeen päästöoikeus kohosi viime vuonna 90 euroon. Hallitusohjelmaan kirjattu tavoite tuotannon puolittamisesta olisi selvitysten mukaan toteutunut jo 34 eurolla. Olen itse esittänyt, että päästökaupasta saatavia tuloja pitäisi ohjata turvetta käyttäville lämpölaitoksille kompensoimaan korkeita kustannuksia. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

olisi yksinkertaisin tapa varmistaa turvetuotannolle sen huoltovarmuutta turvaava asema. Näin tietääkseni muun muassa Virossa ollaan toimittu.

Arvoisa puhemies! Turvetta alas ajaessaan hallituksella ei ole ollut selkeitä vaikutusarvioita alasajon seurauksista. Onkin keskitytty lähinnä turvetuotannon suoriin päästöihin. Asiaa siis pitäisi tarkastella nimenomaan laajemmin, kokonaisvaltaisesti. Pitäisi nähdä ne nettopositiiviset asiat, mitä tähän turpeeseen sisältyy ja liittyy. Turpeen käytön merkittävä väheneminen tai pahimmillaan täyskielto lisää valitettavasti myöskin fossiilisten polttoainesten, kuten öljyn, käyttöä tai pakottaa polttamaan enemmän puuta. Ja samat tahot, jotka eniten vastustavat turvetta, eivät halua käyttää myöskään puuta. Kuten aiemmin kerroin, ennen Venäjän aloittamaa hyökkäystä turvetta korvattiin itärajan takaa tuodulla puulla. Venäjällä tuskin metsistä pidettiin minkäänlaista huolta. Ja tässä aikaisemmin jo puhuttiin siitä, että nyt, kun sitä haketta tuodaan Keski-Euroopasta, sieltä tulee kaikenlaisia kirjainpainajatuokkia mukana, ja ne vaurioittavat tällä tavalla meidän luontoamme ja metsiämme.

Turvetuotannon alasajolla on lisäksi vaikutus kasvuturpeen saantiin. Kasvuturpeessa kasvavat ne puiden taimet, joilla metsiä istutetaan uudelleen hiilinieluisiksi. Niitähän me kaipaamme. Niitä saadaan kasvuturpeella. Hallitus ei ole esittänyt, miten kasvualustojen saanti turvataan tilanteessa, jossa kasvuturpeen tuotantokustannukset nousevat. Myöskään ei olla tehty arvioita, miten kasvuturpeen saannin vaikeutuminen vaikuttaa suomalaisen metsänhoitoon ja siten myös hiilinielujen kokoon. Suomen maapinta-alasta kolmannes on turvepohjaista, pelloista turvepohjaisia on 12 prosenttia. Näitä halutaan ennallistaa kosteikoiksi, mutta mitä järkeä siinä on? Kosteikkoviljelyllä ei ole aitoja markkinoita. Järkevämpää olisikin istuttaa nostetuille turvealueille havupuita, jotka samalla toimisivat hiilinieluinä.

Arvoisa puhemies! Seuraavan hallituksen pitää varmistaa turpeen monien tuotantomuotojen tulevaisuus. Kasvualustoja ja kuiviketta tarvitaan, korkean teknologian turvetuottajille on myös tilausta. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi äänieristelevyt tai kosmetiikkatuotteet. Valiokunnan mietinnössä nostetaan esiin hyviä huomioita turvetuotannosta. Toivon, että nämä eivät jää vain sanoiksi paperille vaan jatkossa tehdään toimia, joilla tämän hallituksen tuhoisan turvepolitiikan vaurioita pystytään vielä korjaamaan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

19.29 **Mauri Peltokangas ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme kansalaisaloitetta laiksi turpeen energiakäytön kieltämisestä. Esityksen mukaan turpeen polttamisesta energiaksi luovuttaisiin 31. toukokuuta 25 mennessä. Täytyy heti kättelyssä sanoa, että tämä on yksi tuhoisimpia aloitteita, mitä olen tässä salissa nähnyt käsiteltävän. Ihan positiivista kuitenkin on se, että talousvaliokunta on katsonut mietinnössään, että tätä täystuhoesitystä ei voida pitää mitenkään perusteltuna.

Turvetuotannon alasajo on erityisesti huomioitava esimerkki siitä, mihin Marinin hallituksen ilmastotavoitteet johtavat jo hyvin lyhyelläkin aikavälillä. Tavoitteissa kyse on kylmästä siitä, että kiilusilmäisen ilmastoideologian alle pakotetaan koko kansa polvilleen yhden hallitusapupuolueen ilmastohysterian alttarille niin taloudellisesti kuin henkisesti. Tavoitteena on ollut sitouttaa myös tulevat hallitukset tiukasti nykyhallituksen vastuuttoman kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin. Monelle alkutuottajalle ja useille muillekin aloille tällainen ideologinen humppa on ollut ja on kuolinisku. Seuraukset hallituksen il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

mastopolitiikasta näemme jo tässä päivässä lisääntyneinä konkurssina, työttömyytenä ja velkataakkana. Tätäkö te, arvoisa hallitus, olette politiikallanne hakeneet?

Arvoisa puhemies! Jokainen edustaja tässä salissa tiedostaa, että me tarvitsemme jatkosakin kotimaista turvetta. Se on energiahuoltovarmuutemme olennainen osa. Maataloudellemme turpeen merkitys on moniin käyttötarkoituksiin elintärkeä. Turpeen nostamisella on ollut myös erinomainen työllistävä vaikutus suomalaisella maaseudulla.

On syytä muistaa, että energiaturpeen täyskielto vaikuttaisi moneen muuhunkin alaan. Kasvu- ja kuiviketurve ovat tärkeitä kotimaisia tuotteita, joita on haastavaa korvata. Ilman energiaturpeen nostamista niidenkin hinnat tulevat yhä nousemaan voimakkaasti.

Itse kuulun siihen koulukuntaan, jonka mielestä turpeen energiakäyttöä pitäisi jatkaa pitkälle tulevaisuuteen ja tuotanto tulisi tuplata — kyllä, sieltä 0,7:stä aina 1,4 prosenttiin saakka. Turpeen jalostusmahdollisuudet ovat myös loistavat. Turve voisi olla Suomelle kuin öljy Norjalle.

Arvoisa puhemies! Nyt kun valiokunnasta on tuotu tämä turpeen kieltoa koskeva aloite tänne saliin, olen odottanut talousvaliokunnassa saliin saapuvaksi kansalaisaloitetta, jonka tavoitteena on turpeen luokittelu uusiutuvaksi luonnonvaraksi. Tästä myös minä olen tehnyt jo pari vuotta sitten aloitteen yhdessä edustajien Huru ja Laakso kanssa. Olinkin hyvin pettynyt, kun asia valiokunnassa pöydättiin — ja pöydättiin vielä toistamiseen. Hallituspuolueiden edustajat keskustapuolueen tuella äänestivät pöytäämisen puolesta, poisluettuna edustaja Hoskonen. Hallitus viivyttää tahallaan asian käsittelyä. Keskusta pelkää aloitteen hylkäämistä eikä uskalla pistää punavihreille hanttiin edes näin tärkeässä asiassa. On siinä meillä maaseudun puolue. Keskusta, te olette pettäneet maaseudun. Te olette pettäneet kotimaisen huoltovarmuuden kivijalan rakentajat. Jos asia valiokunnan viivyttelyn vuoksi lykkääntyy vaalikauden yli, niin toivon, että seuraavalla hallituksella löytyy kanttia hoitaa asia kuntoon. Suomi tarvitsee turvetuotantoa. Suomi tarvitsee kaikki elinkeinoalansa täydellä tehollaan. Meillä ei ole yksinkertaisesti varaa ajaa useita aloja ahdinkoon ideologisen hömpötyksen vuoksi.

Arvoisa puhemies! Hallitus, miettikää, mitä te olette tekemässä. Teidän imelät puheenne oikeudenmukaisesta vihreästä siirtymästä ovat paljastuneet pelkäksi silmänlumeeksi ja tuhoisaksi poliittiseksi jargoniksi. Samalla kun hallitus kiihdyttää vauhtia pienelle maalle mielipuolisen kunnianhimoisen ilmastopoliittisen tavoitteensa kanssa tuoden tähän saliin käsittelyssä olevan kaltaisia tuhoisia esityksiä, se kiihdyttää teollisuutemme, huoltovarmuutemme ja omavaraisuutemme alasajoa tavalla, jota ei voi parhaalla tahdollakaan enää kutsua ilmastonmuutoksen torjunnaksi.

Arvoisa puhemies! Meillä on siis tahtoessamme mahdollisuus tehdä kaikki tarvittavat toimet huoltovarmuutemme ja energiaomavaraisuutemme parantamiseksi. Turve on julistettava uusiutuvaksi — biologinen fakta on myönnettävä tässä salissa. Turpeen tuotantoedellytykset on turvattava ja ideologian jyrän alle jääneet tuhotut yritykset saatettava takaisin tuotannon pariin oikeudenmukaisilla tuilla ja korvauksilla. Te tuhositte elinkeinon, hallitus, pelastakaa se nyt. Teillä on siihen avaimet kädessänne, jos tahtotilaa on. Käännän nyt katseeni keskustan puoleen: onko teillä sitä tahtoa vai ei? Yksittäisten edustajien ulostulot eivät nyt auta.

Tilanne on se, että ellei hallitus nyt jarruta sairaan kunnianhimoista ilmastopolitiikkaansa, niin tämä maa on tuhon tiellä. Tällä hetkellä Suomen eduskunnan ainoa tehtävä on mielestäni pitää huoli siitä, että meillä on huomenna, ensi viikolla, seuraavassa kuussa, seuraavina vuosina ja vuosikymmeninä energiahuoltovarmuus, ruokahuoltovarmuus, puolustus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

ja kaikki se, mitä itsenäinen valtio tarvitsee, että sen kansalaiset voivat elää ja nauttia turvallisuudesta Suomesta.

Arvoisa puhemies! En kannata mitään esitystä, mikä haittaa turvetuotannon jatkamista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

19.35 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on todellakin kansalaisaloite turpeen energiakäytön lopettamiseksi vuoteen 2025 mennessä. Kansalaisaloite on käsitelty talousvaliokunnassa, ja se on siellä esitetty hylättäväksi yksimielisesti.

Aloite tuli eduskuntaan pari vuotta sitten, siis ennen Venäjän aloittamaa hyökkäyssotaa, ja se kertoo omaa kieltään siitä, missä kansalaiskeskustelu ja ylipäänsä puhe huoltovarmuudestamme ja toisaalta ilmastotoimista silloin sijaitsivat. Jos aloite olisi käsitelty ennen sotaa, olisi kenties mietintökin ollut erilainen eikä ehkä yksimielinen.

Kriisitietoisuus ja huoltovarmuuden tärkeys ovat nousseet selvästi puolueiden tärkeysjärjestyksessä, mikä on tietenkin pelkästään hieno asia, vaikka sen kääntöpuolena on raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainassa. Sota on kuitenkin avannut myös suomalaisten silmät näkemään sen, ettei sota Euroopassa olekaan mikään mahdottomuus. Yhteiskunnan tärkeistä peruspilareista, kuten ruoantuotannosta, energiantuotannosta saati vaikkapa puolustusvoimista, ei todellakaan voida luopua, eikä meidän pidä näiden asioiden suhteen koskaan tulla täysin riippuvaisiksi muista maista.

Perussuomalaisille oman kansan, Suomen ja suomalaisten pärjääminen on ollut aina tärkeysjärjestyksessä ihan ylimpänä, vaikka näkemyksiämme onkin pidetty impivaaralaisina ja nurkkakuntaisina.

Turpeen osalta ehdittiin kuitenkin tehdä mittaamattoman suuria virheitä tälläkin vaalikaudella ilmastotoimien nimissä. Ala on ajettu alas kestäättömän nopeasti, ja kun saimme syliimme energiakriisin, olimme pulassa. Oikeastaan vain tämä leuto talvi on helpottanut tilannetta.

Arvoisa puhemies! Tulevaisuus on varsin epävarma. Lämpölaitokset yhä enenevässä määrin uusivat lämpökattiloitaan, ja voi olla, että turve ei enää kelpaakaan polttoaineeksi näissä laitoksissa, vallitseva politiikka kun ohjaa juuri siihen suuntaan, eikä se ota huomioon huoltovarmuuden tärkeyttä eikä riskejä. Päästökauppahinnat huitelevat pilvissä turpeen osalta, ja totta kai mikä tahansa yhtiö pyrkii minimoimaan kustannuksia. Kuitenkin turve on yksi ainoista kotimaisista polttoaineista, joita meillä on omasta takaa. Jos ala ajetaan kokonaan alas ja jos tuotantolaitoksemme eivät enää käytä turvetta, menetämme yhden tärkeän osan energiapalettiamme.

Kriisit ovat kriisejä juuri siksi, että ne iskevät yhteiskunnan sokeisiin pisteisiin. Varautumalla ja ennakoimalla pahimmat kriisit voidaan välttää kokonaan, torjua tai ainakin estää yhteiskuntamme täydellinen romahdus.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Sankelo, olkaa hyvä.

19.37 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Poliitikassa sanotaan, että aikakin tekee joskus asioille tehtävänsä, ja näin on itse asiassa kyllä käynyt nyt tälle käsittelyssä olevalle kansalaisaloitteelle turpeen energiakäytön lopettamiseksi. Maailmanpolitiikan tuulet ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

puhaltaneet tämän aloitteen yli, samoin Putinin panssarit. Mutta totta kai aloitetta tästäkin huolimatta, niin kuin tapoihin kuuluu, käsiteltiin talousvaliokunnassa asianmukaisesti.

Siis tässä esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki turpeen energiakäytön kieltämiseksi siten, että turpeen polttamisesta energiaksi luovutettiin vuoteen 2025 mennessä, kiellosta olisi kuitenkin poikkeuksia sähkön- ja lämmöntuotannon huoltovarmuuden turvaamiseksi. No, valiokunta kävi asiaa läpi, ja niin kuin tuossa alkuun totesin, aika on mennyt ohi, maailma on muuttunut. Mitä me siellä talousvaliokunnassa pohdittiin? Korostimme esimerkiksi sitä, että energiamurros ja sen myötä siirtyminen enenevässä määrin sääherkkään tuotantoon, kuten tuulivoimaan, korostaa säätökelpoisten energiantuotantomuotojen ja sähkön varastointia mahdollistavien ratkaisujen merkitystä. Myös lämmöntuotanto on turvattava kaikissa olosuhteissa. Tämän johdosta tällainen täyskieltoajattelu ei kyllä valitettavasti huomioi kellonviisareiden asentoa. On myös tosiaan arvioitava huoltovarmuutta, energiakriisiä ja monia muita asioita, jotka talousvaliokunnassa käytiin huolellisesti läpi.

Nämä energia-asiat ovat, arvoisa puhemies, kansalaisille monesti vaikeita asioita. Muistan kun olin energiateollisuuden palveluksessa tuossa muutaman vuoden, niin tilattiin sitten tällainen tutkimus suomalaisten energia-asenteista. Siellä sitten asiantuntijoiden toimesta kävimme läpi, mitä energiamuotoja suomalaiset tässä nyt kannattaisivat, ja johtopäätös oli se, että eivät oikein minkäänlaisia energiamuotoja. Tämän johdosta tämäkin aloite on valitettavasti tyypiesimerkki vastuuntunnosta semmoisia tilanteita varten, kun pakkasta on 20 astetta ja huoneitten lämpötilat alkavat laskemaan — ei tiedosteta, mitä tapahtuu oikeasti. Meillä on mahdollisuuksia monenlaiseen uuteen energiateknologiaan, se on ihan selvä. Pidän täysin mahdollisena sitä, että Suomesta tulee uuden energiateknologian merkittävä viejä. Se tarjoaa loistavia mahdollisuuksia. Mutta tässä hetkessä, vuonna 2023, kun ollaan tammikuun lopulla täällä kokouksessa, sellainen näkymä on niin kaukana, että meidän on kerta kaikkiaan huolehdittava siitä, että energiaturve pysyy tiiviisti meidän paletissa mukana.

Arvoisa puhemies! Sitten muutama sana tästä toisesta kansalaisaloitteesta. Meillähan on talousvaliokunnassa käsittelyssä myös päinvastainen kansalaisaloite, jossa esitetään turvetta uusiutuvaksi luonnonvaraksi. Minusta tarkoituksen piti olla niin, että nämä kaksi sinänsä erisuuntaista aloitetta olisivat täällä täysistunnossa käsittelyssä vaikkapa yhtä aikaa, jolloin oltaisiin voitu käydä tällainen laajempi turvekeskustelu. Mutta joka tapauksessa talousvaliokunnassa, niin kuin julkisista asiapapereista voidaan havaita, viime viikolla asia pöydättiin äänin 9—6. Ennen sitä oli asiaa jo pöydätty vaikka kuinka monta kertaa. Minusta nyt olisi jo korkea aika saada julkisesti se virallinen tieto, minkä takia tällaista vatkausta tehdään. Onko tavoitteena tosiaan se, että tämä kansalaisaloite ajetaan vaalien yli? [Petri Huru: Juuri näin!] Minusta tämä on käsittämätöntä toimintaa. Kansalaisaloitteille — riippumatta siitä, mitä mieltä niistä on — kuuluu tällainen arvokas käsittely. Minäkin olen tästä esityksestä eri mieltä ja kannatan tätä hylkäysehdotusta, mutta minustakin on tärkeää, että tämä mielipide tulee täällä käsitellyksi. Että jos ei tässä, arvoisa puhemies, nyt tähän muuta tällä erää, niin toivoisin todellakin, että myös tämä toinen turvekansalaisaloite saadaan tänne ison salin käsittelyyn. Se on aivan yhtä arvokas aloite kuin tämä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kotiaho, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

19.43 **Jouni Kotiaho ps:** Arvoisa herra puhemies! Täällä on hyviä puheenvuoroja pidetty, ja tuo äskeinen siitä, että toinen aloite pitää tuoda, niin totta kai se pitää tuoda tänne käsittelyyn.

Geologian tutkimuskeskuksen mukaan nostokelpoista turvesuoalaa on noin 1,2 miljoonaa hehtaaria ja se 1,2 miljoonan hehtaarin turvemäärä on noin 29,6 miljardia kuutiota ja tämän turvevaran energiasisältö on noin 2 800 terawattituntia. Suomen koko turveala on 9,3 miljoonaa hehtaaria. Vuonna 2011 turvetuotantoon käytetty pinta-ala oli Suomessa noin 62 tuhatta hehtaaria eli alle viidesosa käyttökelpoisesta suoalasta.

Turpeen nostoa ollaan nyt mielipiteisiin pohjautuvien järjestöjen painostuksesta lopettamassa ajattelematta seurauksia, kuten polttoainepulaa. Lämpölaitoksilla ei ole polttoainetta, tulee kylmä, ei saada sähköä. Sitä kautta tulee kustannusten nousua. Ja mikä kaikista pahinta, Suomen huoltovarmuus järkkyy, ja siitä kärsii koko Suomen kansa.

Ihan oikeasti, järkeä pitäisi nyt käyttää tässä. Se turve pitäisi saada uusiutuvaksi, niin kuin se on Ruotsissakin. Saataisiin töitä maaseudulle ja lämpölaitokset toimimaan, kun kattilassa on vielä käyttöikä. — Ei muuta, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

19.45 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä kansalaisaloite sai talousvaliokunnassa hyvän käsittelyn, ja on aivan oikea johtopäätös, että hylätään tämä kansalaisaloite. Toisaalta sitten täällä valiokunnan mietinnössä on myös toteaminen siitä, että turvetta tarvitaan nimenomaan energiantuotannossa. Me tarvitsemme sitä välttämättä hyvin monessa kohteessa, eikä sille ole korvaavaa keinoa olemassakaan.

Ensinnäkin me tarvitsemme energiapaletin toteuttamiseen välttämättä turvetta. Nyt on tehtävä tässä maassa ja tämän hallituksen hyvin äkkiä päätös, että ensi kesänä nostetaan maksimimäärä turvetta. Vähimmäismäärä, mikä turvetta tarvitaan seuraavalle kesälle, on kymmenen miljoonaa kuutiota eli kymmenen terawattituntia. Se on minimi. Tämä vuosi vie kaikki varastot pois, ja mikä pahinta, arvoisa puhemies, tällä hetkellä metsissämme kaadetaan runkopuuta minkä ikinä keritään ja ne menevät energiantuotantoon kaikki.

Tällä menolla, arvoisa puhemies, olemme vuoden kuluttua tilanteessa, että meillä menee sellutehtaita kiinni. Tiedän, että kotimaakunnassani Enocellin sellutehtaalla on jo valtava raaka-ainepula, ja ensi keväänä, kun kelirikko iskee, turpeen syrjimisestä takia olemme tilanteessa, että se sellutehdas menee kiinni määräajaksi. Tämä on jotain niin järkyttävää, että en olisi ikinä kuvitellut pitäväni Suomen eduskunnassa tällaista puhetta.

Kansalaisaloite lähtee turpeen täyskiellosta ymmärtäen toki hieman energiapolitiikkaakin, mutta pitäisi myös nähdä maatalouden tilanne: Me tarvitsemme aivan välttämättä kuiviketurpeen maatalouteen. Yhtä paljon me tarvitsemme sitä broilerintuotannossa, sikaloissa ja kanaloissa, ja yleensäkin maatalouden raaka-aineena sitä tarvitaan nimenomaan kotieläintuotannossa. Se on aivan ylivoimainen kuivike maataloudessa ja takaa eläinten terveyden ja turvallisuuden. Sitten kasvuturve: kaikki me nautimme tomaateista ja kukista ja vaikka mistä, sekä kauppapuutarhojen tuotteista että kotipuutarhojen tuotteista. Molemissa turvetta tarvitaan. Vuosittain Suomesta lähtee ulkomaankauppaan eli vientiin noin 400 miljoonan euron arvosta kasvuturvetta, yli sataan eri maahan ympäri maailmaa. Haluataanko tämäkin lopettaa?

Sitten, arvoisa puhemies, edustaja Sankelon mainitsema turpeen uusiutuvuus -kansalaisaloite, joka vieläkin lepää talousvaliokunnan pöydällä: Olen pahoillani, että se on edelleen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

siellä. Mielelläni olisin nähnyt sen käsittelyn, mutta olin sillä ratkaisevalla hetkellä ikävä kyllä flunssassa ja kahden lakanan välissä lääkärin määräämänä, niin että en oikein siihen kokoukseen päässyt, mutta seuraavalla kerralla olen, luoja suokoon, terveenä mukana.

CHP-tuotannossahan meille turve on aivan välttämätön. Kun meidän kaikki suuret taa-jamat, kuten Helsinkikin, lämpiävät kaukolämmön avulla — elikkä suuri voimalaitos tuot-taa energiaa, ja kaukolämpöverkkoa pitkin se jaetaan kuluttajille — niin jos turve loppuu kokonaan, meillä on valtava energiaongelma nimenomaan kaukolämpöverkkojen ener-giantuotannossa. Sinne ajetaan sitten yhä enemmän arvokasta runkopuuta, vaikka hallitus-ohjelma sen nimenomaan kieltää. Silloin energian hinta on aivan järkyttävän kallista, ja en-nen kaikkea meidän tärkeimmän vientiteollisuuden tuotannon, metsäteollisuuden tuotteiden, määrä vähenee, kun raaka-aine loppuu. Sellutehtaita menee kiinni — valtava kansan-taloudellinen tappio.

Tämä ei saa Suomessa tapahtua. Nyt pitää politiikkaan löytyä niin paljon selkärankaa, että tästä erittäin vahingollisesta syöksykierteestä päästään irti.

Ainespuuta palaa nyt tällä hetkellä enemmän kuin koskaan. Ensi talvena, jos ei mitään tehdä, palaa Äänekosken sellutehtaan tarvitseman raaka-ainehuollon määrän verran mot-teja siellä, kun ei turvetta ole.

Nyt ollaan tilanteessa, että kun CHP:tä yritetään tehdä ja meillä valtavat määrät puun-kuorta syntyy, niin ilman tukipolttoainetta näitä kuoria ei pysty polttamaan pois. Silloin käytetään tukipolttoaineena yleensä kevyttä polttoöljyä. Se ei voi olla järkevää ilmasto-po-litiikkaa.

Kun katsotaan niitä meidän CHP-tuotannon lämpöverkkoja, mitä tähän maahan on ra-kennettu, niin nythän on muotia sanoa, että polttoon perustuvasta energiantuotannosta pi-tää päästä irti — tästähän ilmastoprofessori Markku Ollikainen joka tilaisuudessa puhuu — mutta sehän on aivan täydellistä totuuden vääristelyä. Tuonne Otaniemeenhan yritettiin tehdä sitä syvälämpökaivoa, jolla korvattaisiin polttamalla tuotettua energiaa. No syntyi vain kolme kappaletta syviä porakaivoja ilman mitään hyötyä. Nyt on sitten muoti-ilmiö vety. Meillähän vetytuotanto on valtavassa nousussa. Ongelma on vain se, että meillä ei ole sähköä, meillä ei ole vedyntuotantolaitoksia, meillä ei ole niitä laitoksia, jotka vetyä käyt-tävät hyväkseen, meillä ei ole varastointimenetelmiä, meillä ei ole tekniikkaa eikä meillä ole kuljetusvälineitä. Muutenhan tämä on vähän niin kuin se savolainen projekti, aloitta-mista vaille valmis. Elikkä tällaisilla huuhaa-puheilla me energiapolitiikkaa tässä maassa tänä päivänä hoidetaan.

Vielä lopuksi, arvoisa puhemies ja arvoisat edustajakollegat:

Nyt ollaan siinä tilanteessa, hyvät edustajakollegat, että jos tähän taloon ei löydy sitä ar-kijärkeä, jolla tunnustamme, että me tarvitsemme ensi kesänä valtavan määrän turvetta ylös soista, jotta saamme tämän maan pidettyä lämpimänä... Tästä talvesta on selvitty kuin koira veräjältä, kun on näin lämmin keli ollut, mutta tällaiset aloitteet, joilla turve oltaisiin kieltämässä, ovat vastuuttomia, ja toivon, että tässä nyt maan hallitus tarttuu tomerasti asiaan ja tekee sen päätöksen, jolla ensi kesänä tuotanto on maksimaalinen jyrshinturpeella ja myös palaturpeella ja muillakin turpeilla.

Kannattaa muistaa sekin, että jos polttoturpeen nosto tässä maassa loppuu, meillä lop-puvat myös kasvihuoneet, koska ei kasvuturvetta tai kuiviketurvetta erikseen kannata nos-taa. Kyllä siinä samalla kerralla kun nostetaan muita lajeja, nousee kuiviketurpeet sun muut ylös.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

Ja uudesta, nousevasta teollisuudenalasta, aktiivihiilen tuotannosta, joka Ilomantsissa toimii — nyt uusitussa kattilassa on saatu se systeemi pelittämään — tulee valtava vientivaltti tälle maalle, ja se korvaa nimenomaan kivihiilen.

Toivoisin, arvoisa puhemies, että tämä asia otetaan tässä talossa vakavasti, koska nyt on viimeiset hetket. Ensi kesän tuotantoa varten päätökset pitää tehdä helmikuun aikana. Muuta keinoa ei enää ole.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

19.52 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on todettava, että kyllä aika ajoi aika reilusti tämän kansalaisaloitteen ohi ja tuskin täällä yksikään kansanedustaja enää tällaisen kansalaisaloitteen tässä tilanteessa allekirjoittaisi.

Energiapolitiikka on nyt mielenkiintoisessa vaiheessa, ja täytyy sanoa, että meillä suomalaisilla on käynyt aikamoinen tuuri: Kun viime aikoina on ollut sateinen, lauha ja tuulinen sää, niin meillä on Pohjoismaissa hydrobalanssi parantunut huomattavasti. Norjassa aletaan olla suurin piirtein normaaliaikojen tasolla, eli meillä on paljon vettä, josta voidaan tehdä sähköä. Ruotsissa on ehkä normaaliaikoja hieman alempana tämä hydrobalanssi, mutta kuitenkin tarve on ollut pienempi, koska meillä on ollut lämmintä ja tuulivoima on jauhanut sähköä. Eli tuuri on käynyt sähkömarkkinoilla. Ja kun Suomessa on yksi aluehinta, niin meillä on jopa alhaisempi sähkön hinta kuin muualla. Eli tällä tavalla tämä suurin ongelma, mikä vielä kaksi kolme kuukautta sitten oli, on vähän niin kuin selätetty. Ainut ongelma vaan on, että jotkut ihmiset ovat tehneet sähkösopimuksia hieman väärällä hintatasolla, mutta se on toinen juttu.

Edustaja Hoskonen oikeasti puhui täällä asiaa, että on iso ongelma, kun tämä Ukrainan sota tuli ja Venäjältä loppui sitten polttopuun tuominen, hakkeen tuominen, Suomeen. Me tarvitsemme näissä kaukolämpövoimalaitoksissa, nimenomaan CHP-laitoksissa — mikä tarkoittaa, että siellä tuotetaan sekä lämpöä että sähköä — aika paljon turvetta ihan kattilatekniikan takia. Tämä talvi selvittää, varsinkin kun on näin lauhaa ollut, ja tämä on kyllä ollut onnenpotku Suomelle, mutta ensi talvi todennäköisesti tulee olemaan ongelmallinen siinä, mistä me saamme puuta. Ja turvetta nyt on sitten tavallaan kahta kautta sorrettu: oli tämä Euroopan unionin päästökauppa, jossa on menty aivan liian korkealle, se on tälläkin hetkellä 90 euroa hiilidioksiditonnilta jostain syystä — vaikka sen ei pitäisi olla niin korkealla, niin se vaan on — ja sitten nämä turpeen veronkorotukset, jotka nyt ovat kuitenkin hieman minimaalisempia, kun me verrataan tähän päästöoikeuteen. Se on tehnyt sen, että nyt joudutaan kaukolämmön hintaa nostamaan. Mutta se hintahan ei sitä puuta eikä turvetta kattilaan tuo. Eli minun mielestäni Hoskonen on oikeassa, että on maan hallituksen tehtävä välittömästi käynnistää kaikki ne toimenpiteet, millä me turvetuottajien kanssa solmitaan pitkät sopimukset — sanoisin näin, että tämän vuosikymmenen loppuun saakka. Me tarvitsemme oikeasti turvetta.

Ja jos me EU:ssa toimittaisiin kansallisten etujen mukaisesti, niin meidän pitäisi pyrkiä Euroopan unionin kanssa neuvottelemaan niin, että Suomessa turve vapautettaisiin päästöoikeuden maksamisesta kokonaan, tehtäisiin erillissopimus sen takia, koska meillä on suuria ongelmia, juuri tämä inflaatio ja kaukolämmön hinnannousu. Eli meidän pitäisi tehdä tällaisia järkeviä transaktioita.

Mutta ilman, että me maksimoidaan turpeen tuotanto ensi kesänä — toivottavasti säät sallivat maksimaalisen tuotannon — eli jos me emme sitä tee, tulemme ensi talvena eli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

vuoden kuluttua, varsinkin jos on pakkasta, [Puhemies koputtaa] olemaan todella suurissa vaikeuksissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kankaanniemi, olkaa hyvä.

19.55 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Mietin tuossa, mitähän presidentti Kekkonen sanoisi tänä päivänä, kun hän vuonna 1975 moitti tunareita erällä kuu-luisalla termillä. Arvelisin, että hän saattaisi sanoa samalla lailla nyt.

Todellakin tunarointia on tässä turveasiassa ollut tässä maassa ja tässä talossakin vuosien mittaan. Vuosituhannen vaihteen aikaan, runsaat 20 vuotta sitten, taisi käydä niin, että suuri valiokunta äänesti, vai arpako sen ratkaisi, että turve ei Suomessa ole uusiutuva. Kuitenkin naapurimaissa se sitä on. Ja kun tuli tuo päätös eduskunnan kannaksi, että turve ei ole uusiutuva luonnonvara, niin se meni sitten EU:lle tiedoksi ja kirjattiin siellä, ja sen jälkeen olemme olleet naimisissa tämän asian kanssa. Ei ole liikkumavaraa juurikaan saada se sieltä pois, takaisin uusiutuvaksi, niin kuin se hitaasti uusiutuvaksi pitäisi määritellä. Se on vaikeaa.

Sitten tuli tämä päästökauppa, joka sinänsä on varmasti toiminut hyvinkin mutta on kuitenkin ollut raskas turpeelle. Ja siinä mielessä voidaan katsoa, että se on myös ollut tunarointia.

No, nykyinen hallitus pani sitten reippaasti lisää veroa turpeelle, ja se teki oman tuhonsa turpeen kannattavuudelle. Samalla hallitus sitten säädähti romutuspalkkiolain näille turveyrittäjille, ja nyt ollaan tässä tilanteessa, että olemme turpeen kanssa pahasti ongelmassa.

Turve on kuitenkin uusiutuva, todella hitaasti uusiutuva, mutta kuitenkin uusiutuva. Se on kotimainen. Se työllistää — ja nimenomaan tuolla maaseudun syrjäisemmillä alueilla — yrittäjiä, kuljetusliikkeitä ja niin edelleen. Ja sinne vastaavien työpaikkojen saanti on todella vaikeaa. Turve on tehokas yhdessä hakkeen kanssa sekoitettuna, energiataloudellisesti hyvin hyvä polttoaine. Eli kaikki nämä tekijät kertovat sen puolesta, että pitää saada turve takaisin käyttöön ja valmistautua siihen, että sen käyttöä voidaan jatkaa pidemmälle.

Arvoisa puhemies! On selvää, että fossiilisista tuontipolttoaineista meidän kannattaa luopua. Ne ovat tuonnin varassa, ne luovat epävarmuutta saatavuuden kannalta, ja rahaa menee ulkomaille ihan turhaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

19.58 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Oli ihan pakko tulla tänne saliin, kun kuulin tuolla omassa työhuoneessani, että täällä puhutaan turpeesta. Turvehan on todella ollut, voi sanoa, sellainen surullinen episodi tämän hallituksen aikana.

Ensin sitä kovalla kyydillä ajettiin alas. Se kosketti kaikkein eniten erityisesti Etelä-Pohjanmaata ja Pohjois-Pohjanmaata, siellä oli hyvin paljon tätä turvekoneyrittäjyyttä ja yleensäkin turveyrittäjyyttä. Yhtäkkiä kauhealla hädällä sitä ajettiin alas ideologisista syistä ja niin, että ne yritykset todellakin joutuivat ajamaan alas sen toimintansa. Monet perheet ja yrittäjät kärsivät, mutta ennen kaikkea sitten sitä energiaa ei ollut käytettävissä. Meillä esimerkiksi Seinäjoen Energia yhdessä muiden energialaitosten kanssa ihan vetosi hallitukseen, että tällaisella aikataululla ei ajettaisi alas turvepuolta ja turveyrittäjyyttä ja yleensäkin turpeen tuotantoa, koska se aikaansai sitten myöskin meidän energian hinnan nousun. Kuinka ollakaan, eihän niitä nyt tietenkään kuunneltu, vaan ideologisista syistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

ajettiin alas turve energian tuottajana. No, kuinka ollakaan, sitten tuli Venäjän järkyttävä hyökkäyssota ja tajuttiin, että tähän oli taas ihan tyhmä teko.

Ei voi muuta sanoa kuin että tässä on nyt kyllä hallituksen katsottava peiliin, mitä tuli tehtyä. Eiväthän nyt yhtäkkiä nämä turveyrittäjät niitä omia yrityksiänsä nosta ylös, kun kaikki koneet on myyty. Tämä on kyllä todella erittäin surullinen episodi. Me tullaan tarvitsemaan turvetta, me tarvitaan sitä huoltovarmuuden vuoksi, me tarvitaan sitä kaiken kaikkiaan energiaksi, me tarvitaan sitä, että meidän kustannukset eivät nouse näin valtavasti. Tämä olisi pitänyt ymmärtää silloin, mutta vieläkin ei ole myöhäistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Huru, olkaa hyvä.

20.00 **Petri Huru ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Täällä on ollut hyvää puhetta turpeesta, ja on helppo yhtyä näihin moniin mielipiteisiin, mitä täällä on turpeen puolesta puhuttu. Haluaisin talousvaliokuntaa kiittää siitä, että sieltä on tullut hylkiesitys tälle kansalaisaloitteelle, jota nyt käsittelemme turpeen energiakäytön lopettamiseksi.

Täytyy sanoa, että tulee sellainen mielikuva, että onko hallituksen energiapolitiikka rikki, kun ajattelee tätä energiapolitiikkaa, jota olemme tehneet, ja tuntuu, että sitä ideologia ohjaa. Hyvä esimerkki on turpeen käytön alasajoon johtaneet toimenpiteet, jotka aiheuttivat sen, että sen sijaan, että olisimme käyttäneet kotimaista turvetta, niin olemme käyttäneet ulkomaista puuhaketta. Eli työpaikat ja rahavirrat ovat ajautuneet ulkomaille, kun turpeen käyttö hallituksen toimenpiteiden johdosta ennakoimattomasti ajautui alas. Ja kuten edustaja äsken puhui myös näistä turvekoneiden romutuspalkkioista, niin on vielä jopa koneet romutettu ja sen jälkeen onkin haluttu lisää turpeenkäyttöä.

Täällä puhuttiin myös CHP-, lämmön ja sähkön tuotannosta, joka on siis kustannustehokasta, ja siihen tarvitaan myös turvetta joukkoon, jotta saadaan paremmat polttotehot. On todellakin surullista, että kotimainen energia ajetaan alas ja käytämme kivihiiltä, ja sen takia on todella erikoista, että tätä toista käsittelyssä olevaa kansalaisaloitetta, joka vaatisi turpeen luokittelua uusiutuvaksi, ei tuoda käsittelyyn. Sehän on hitaasti uusiutuvaa kotimaista raaka-ainetta, ja tämä hitaasti uusiutuva tulisi huomioida turpeen osalta päästökertoimessa samoin kuin tehdään puun osalta, joka on luokiteltu uusiutuvaksi ja jonka päästökerroin on nolla. Tällä me saisimme kotimaisen turpeen päästökertoimen kivihiilen alapuolelle, ja se olisi silloin edullisempi raaka-aine käyttää kuin ulkomainen kivihiili.

Toivon, että hallitus tulee tuomaan tämän Turve uusiutuvaksi -kansalaisaloitteen käsittelyyn mahdollisimman pian.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

20.03 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä lakialoite turpeen käytön lopettamiseksi lähinnä nyt energiakäytössä, ja tämä on ihan täysin järjetön aloite. Tämä perustuu vihreään valheeseen, ja on hyvä, että talousvaliokunta ei tätä edistänyt.

Täällä on myös noussut esiin toinen lakialoite, joka on talousvaliokunnassa, ja siellä on Turve uusiutuvaksi -kansalaisaloite käsittelyssä. Se on semmoisella herrasmiessopimuksella pöydätty kaksi kertaa, ja nyt se on sitten oikein prosessin mukaisesti pöydätty, ja se tulee meillä käsittelyyn helmikuun 8. päivä, jos Luoja suo. Näin on sovittu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

Tämä turpeen tilanne on todella vaikea, sillä tähän liittyy nyt päällekkäisiä tapahtumia. Yksi näistä on tämä Venäjän hyökkäys Ukrainaan, joka on muuttanut näitä tuontipolttoaineita. Eliikkä meillä on Suomeen tuotu tähän asti Venäjältä haketta ja jopa turvetta.

Edustaja Huru viittasi tuossa äsken siihen, että turve pitäisi luokitella tosiaan jo sen takia uusiutuvaksi, koska se kasvaa samalla lailla kuin puu, vaikka se on hitaampaa, mutta kuutiomäärillä mitattuna Suomessa syntyy 40 miljoonaa kuutiota vuosittain uutta turvetta, ja kansalaisaloitteen vaatimus on, että se tulkittaisiin uusiutuvaksi tämän vuosittaisen kasvun verran.

Suomessa on tällä hetkellä pula turpeesta, ja mitkä sen ovat aiheuttaneet? Ensinnäkin romutuspalkkio, pitkäaikainen epävarmuus ja pitkäaikainen median dissaaminen turvetta kohtaan. Romutuspalkkiolla hävitettiin huomattava osa turvetuotantokalustoa. Lisäksi tähän vihreään valheeseen on kuulunut se, että näitä energialaitoksia, jotka tuottavat lämpöä ja sähköä, on muutettu leijupetikattiloista arinakattiloiksi.

Muun muassa kotikuntani lähellä on yksi laitos, joka on muutettu puuhakkeelle toimivaksi, ja on saatu valtiontukea siihen, että noin 15 vuotta vanha kattila on vaihdettu tämänlaiseen arinakattilaan. Käyttöikää olisi ollut noin 25 vuotta jäljellä, ja nyt siellä palaa taas turve, kun sitä puuhaketta ei saa.

No, täällä on noussut keskustelussa jo esiin se, että puuhaketta tuodaan nyt ulkomailta ja on vaarana, että sieltä tulee niin sanottua ötökkäpuuta, joka saattaa saastuttaa meidän omatkin metsät. On ihan käsittämätöntä tämä juttu, mitä tässä käydään.

Taitaa olla niin, että vihreät odottavat, että he saavat turvetta käytettyä kasvuturpeena, jossa kasvatetaan sitten niitä tomaatteja ja kurkkuja, ja lisäksi he odottavat, että turvetta saataisiin myöskin eläintiloille, koska turpeen happamuus on semmoinen, että se pitää eläinten utareterveyden ja terveyden sillä tavalla, että Suomessa ei juuri tarvitse antibiootteja käyttää. Mutta jos turpeesta nostetaan vain kuiviketurve ja tämä kasvuturve, niin silloin se polttoturve jää näiden alapuolelle käytännössä. Tämä soiden avaaminen vaatii tiettyjä mittavia vesistösaostusaltaita ja muita ja vedenkäsittelyä, ja kuivike- ja kasvuturpeen hinta tulee kohoamaan niin paljon, että Suomessa joudutaan pian luopumaan tästä antibioottivapaasta ruoan kasvatuksesta. Voi voi, tämä on niin monimutkainen asia.

Eli taloudellista on se, että avataan suo, ja niitä Suomessa on vaikka kuinka paljon. Niistä ainoastaan 12 prosenttia ylittäänsä soveltuu tähän käytäntöön, ja tämän 12 prosentin arvo sen suhteen, paljonko siellä on kasvuturvetta, kuiviketurvetta, energiaturvetta, on 2 600 miljardia. Tällä voidaan pelastaa Suomen talous, mutta ei — vihreät jarruttavat. On ihan käsittämätöntä, että luotetaan sellaiseen puolueeseen, joka on ydinvoimaa vastustanut kymmeniä vuosia, ja nyt he puhuvat siitä itse, että pitäisi saada pienydinvoimaa tänne. [Petri Hurun välihuuto]

Täällä Suomessa on myös kuntia — esimerkiksi Merijärvi, Karstula, Kankaanpään liitetty Honkajoki, Jalasjärvi, Karvia — jotka ovat siinä omalla alueella erittäin merkittäviä, ja tämä turvetuotanto on erittäin merkittävää aluetaloudellisesti, ja turvetuotannolla on myöskin semmoinen inhimillinen vaikutus, että näistä niin sanotuista koulupudokkaista, joille koulu ei ole maistunut, kummasti vain on tullut ihan täyspäisiä ihmisiä työllistyttyään turvenevoille.

Aika on loppumassa. Nyt turvetuottajilta puuttuu vain varmuus siitä, miten tätä tuotantoa voidaan [Puhemies koputtaa] jatkaa, kauanko se kestää. Tämä on se asia, mihin meidän pitää täällä salissa vastata, muuten me muserramme Suomen talouden.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Sankelo, olkaa hyvä.

20.10 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Muutamia niin sanotusti kokoavia huomioita tähän keskusteluun liittyen.

Energiaturpeen näkymä muutaman vuoden sisällä on todella huono tällä hetkellä. Fakta on kuitenkin se, että me tarvitaan lämmityskaudella 2024—26 todennäköisesti huomattavan paljon enemmän energiaturvetta, mitä tällä hetkellä kyetään tuottamaan ja mihinkä tuotanto on valmis.

Haaste on myös se, että päästöoikeuden hinta on tehnyt turpeen käytöstä todellakin suhteettoman kallista, mutta sitä käytetään tällä hetkellä silti, kun laitoksella pitää olla jotakin poltettavaa. Siis tähän liittyy tietysti verotus, ja jotainhan hallitus on tehnytkin: esimerkiksi verottoman käytön alarajaa on nostettu. Se on ollut ihan hyvä uutinen, mutta taustalla muistetaan kuitenkin se, että turpeen energiaveroa tämän hallituksen toimesta on korotettu 3 eurosta 5,7 euroon megawattituntia kohden vuonna 2021 ennen kuin Putinin panssarit vyöryivät Ukrainaan. Silloin sitä ei voitu tietystikään tietää.

No, nyt kun mietitään niitä nopeita toimenpiteitä, millä tätä kilpailukykyä voidaan parantaa, mitä pitäisi tehdä nopeasti, niin ehkä tämä on semmoinen riittävän arvokas paikka, jossa voisi tehdä ihan jonkun ehdotuksen, jolla lähdetäisiin kohti lämmityskautta 2024 ja ensi kesänä tuotantoon. Siis energiavero kansallisesti pitäisi määräaikaaisesti laskea esimerkiksi viideksi vuodeksi nyt nolnaan. Me pystytään tekemään täällä salissa se päätös todella nopealla aikataululla. Sen vaikutus kilpailukykyyn tuolla laitoksilla, joissa käytetään metsähaketta, omien laskujeni mukaan on yli kymmenen prosenttia. Se tarkoittaa sitä, että hie-man paine lievenisi metsähakkeen käytön osalta, kun sitä tarvitaan tietysti metsäteollisuuteen ja selluteollisuuteen ja niin edelleen.

Tämä tässä nyt semmoisena yhtenä konkreettisena esityksenä, jos hallituspuolueitten edustajat asiaa seuraavat, ja puhemieskin voi vielä viedä vaikka terveisiä asiasta. Tämän päätöksen pystyisi tämä hallitus tekemään hyvin nopeasti, ja sitä kautta kilpailukyky hie-man paranisi. Se ei ole se koko ratkaisu. Iso ratkaisu liittyy tähän päästöoikeuden hintaan ja tähän eurooppalaiseen kokonaisuuteen, mutta ikävä kyllä minulla on semmoinen käsitys, että sitä ratkaisua ei muutamassa kuukaudessa tehdä. Tällä esitykselläni pystyttäisiin kuitenkin tekemään jotain energiaturpeen kilpailukykyyn parantamiseksi. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kotiaho, olkaa hyvä.

20.14 **Jouni Kotiaho ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on turpeista paljon puhuttu nyten ja ihan ansiokkaasti. Huoli on kaikilla puhujilla täällä ollut se, miten meidän käy.

Otetaanpa nyt Norja esimerkiksi. Kukaan ei moiti Norjaa. Se tekee öljyllä, kaasulla bisnessä. Siellä on isot päästöt, ja kukaan ei moiti siitä. Mutta kun täällä on pienemmät päästöt turvehommassa Suomessa, niin on kaiken maailman ilmastopaneelit kimpussa. Ja hallitus laittoi vielä... Täällä mietinnössä lukee, että vuoden 2021 lopussa päästöoikeuden hinta ylitti tason 90 euroa tonnilta CO₂:ta. Se pitäisi saada nolnaan plus sitten turve uusiutuvaksi ja kiireesti, niin kuin tässä ovat arvot edustajat kertoneet.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Huru, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2022 vp

20.15 **Petri Huru ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Sankelo täällä äsken mainitsi nimenomaan tämän metsähakkeen tässä turvekeskustelussa. Tämä on yksi merkittävä asia, mikä on myös vaikuttanut meidän muuhun teollisuuteen. Eli kun turpeen käyttö väheni, metsähakkeen kulutus lisääntyi. Se nosti myös metsähakkeen hintaa. Kun myös energian hinta nousee, niin metsähake on esimerkiksi biojalostusteollisuudelle merkittävä raaka-aine. Kun sen hinta nousee ja myös energian hinta on noussut, niin nämä ovat nimenomaan niitä tekijöitä, jotka ovat myös vaikuttaneet kustannuskilpailukykyyn, minkä vuoksi esimerkiksi Suomesta on kaksi merkittävää biojalostamohanketta siirtynyt Rotterdamiin, Hollantiin sen sijaan, että olisimme nämä miljardiluokan investoinnit saaneet tänne. Ja metsähakkeen hinnan kehitys on ollut yksi merkittävä asia. Eli ei ole vain yhtä syytä, vaan on monta erillistä syytä. Sitten on myös esimerkiksi sähköistämisen tuen pienempi prosentti kuin mikä on EU:n maksimi ja mitä kilpailijamaat hyödyntävät. Eli jos kilpailijamaat antavat 75 prosenttia EU:n maksimin mukaan ja Suomi antaa vain 25 prosenttia, niin siirrämme koko ajan kustannuskilpailukykyä kilpailijamaiden hyväksi, ja tämä on huolestuttava kehitys.

Ja täällä mainittiin myös vety tässä turvekeskustelun yhteydessä. Ainakin edustaja Hoskonen sen mainitsi. Ja se on ihan ok, että menemme kohti vetytaloutta, mutta siinäkin meidän tulee huomioida se, että kun vetytalous vaatii paljon päästötöntä sähköntuotantoa, niin ettemme aiheuta metsäkatoa sillä, kun rakennamme, varsinkin uusiutuvan energian tuotantoa, jotta meidän metsäteollisuudelle riittää puuraaka-ainetta käyttöön. Ja myös turpeen käyttö mahdollistaisi paremmin tätä metsäbiomassan eli puiden käyttöä meidän metsäteollisuuden raaka-aineeksi. Toivon, että hallitus myös nämä huomioi tulevissa päätöksissään ja myös, kun se käsittelee tätä Turve uusiutuvaksi -kansalaisaloitetta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 2/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.